

EL PUNT AVUI+

Edita: Hermes Comunicacions SA i Corporació Catalana de Comunicació SLU
http://www.elpuntavui.cat
Centraleta Girona: 972 18 64 00
Centraleta Barcelona: 93 227 66 00
Atenció al client: 972 18 64 80
Redacció Girona: Santa Eugènia, 42. 17005
Redacció Barcelona: Tàpies, 2. 08001

Director: Xevi Xirgo i Teixidor.
Vicedirector: Carles Ribera.
Directors adjunts: Xevi Sala (Girona), Pepa Masó (Informació General), Joan Ventura (Informació Cultural), Lluís Martínez (Tancament), Jordi Grau (Formats Especials), Ramon Roca (L'Econòmic), Miquel Riera (Presència) i Joan Rueda (Informació Local).
Caps de secció: Toni Brosa (Opinió), Joan Armengol (Economia), Pilar Esteban (Europa-Món), Anna Serrano (Política), Carles Sabaté (Societat), Jaume Vidal (Cultura), David Castillo (Suplement Cultural), Andreu Puig (Fotografia), Quim Puigvert (Llengua), Jordi Molins (Disseny), Montse Martínez (Apunts), Carme Torns (Documentació), Antoni Dalmau (Tancament), Susanna Oliveira (Barçakids), Jaume Batchellí (Producció), Montse Oliva (delegada a Madrid), Pere Gorgoll (Necrològiques), Gemma Busquets (Comunicació), Narcís Genís, Tura Soler, Xavier Castellón i Anna Puig (Comarques Gironines).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.
Gerència Comercial: Anna Maria Ribas.
Direcció Comercial: Eva Negra (El Punt Avui), Eduard Villacé (Agències), Maria Àngels Taulats (Setmanaris), Josep Sánchez (El 9) i Carles Gri (Serveis al Lector).
Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Marc Massot (Programari), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny).
Recursos Humans: Miquel Fuentes. Administració: Carme Bosch.
Producció i Logística: Lluís Cama. Distribució: Concepció Casals.

EL SEU ESTABLIMENT ÉS
UNA MENA DE
MICROCOSMOS LLEIDATÀ

Josep-Lluís
Carod-Rovira

Polític i escriptor

LA COLUMNA

Tòfol

Aquell 1954, l'exèrcit colonial francès era derrotat per Ho Chi Minh i Vo Nguyen Giap a Dien Bien Phu, a Algèria el FLN començava el seu combat per la independència i Indonèsia trencava els seus lligams amb Holanda. Es descobria la vacuna contra la poliomièlitis, la segregació racial a les escoles nord-americanes era prohibida i IBM venia el seu primer miler d'aparells informàtics. Bones notícies, doncs, per a la humanitat. Però en mancava encara una, d'excel·lent per a Lleida, la plana i força més enllà i tot: Cristòfol Balsells, Tòfol hi obria una casa de menjars al número 18 del carrer Pallars, que va anar fent-se un nom entre la gent partidària de la bona taula, el bon beure i la bona companyia, sense gaire pretensions de minimalisme estètic pel que fa a la decoració interior. Ismael, el fill, ara porta el negoci, totalment renovat el local, ja que s'hi havia anat acumulant molta història gastronòmica...

EL NOU TÒFOL té unes tauletes al carrer, on fa de bon estar a l'època del temps amable, fent-hi el vermut per obrir la gana o bé paint-hi l'àpat, amb un bon aiguardent per tirar avall o un gintònic de memòria insuperable i un cafetó. A la planta baixa, hi ha un menjador generós en taules, on sobresurt una barra de bar llarga, rere la qual l'Ismael és

el rei del mambo i fa i desfà al seu gust, ja que el dret a decidir hi és generalment vulnerat, no pas a l'espanyola, sinó amb traça, atès que la seva voluntat sempre acaba imposant-se per triar teca o mam. És un home que va per feina, l'Isma, un veritable belluguí, conversador però sense atabalar-vos ni un instant, just el que toca. Home de poques paraules i molts plats, diu el que ha de dir i, en absència de carta, recita la rastellera de possibilitats que surten de la seva cuina i prou. S'agraeix, ja que s'allunya del perfil de l'amo de restaurant que, de tan amable com vol ser, acaba embafant.

ELL PUJA I BAIXA LES ESCALES desenes de cops, fins al pis de dalt, una mena d'entresolat on hi ha parades mitja dotzena de taules, dues de les quals al fons de tot, com una mena d'espai reservat als partidaris d'un nivell més elevat de discreció que l'habitual, en un indret tan transversal com aquest, on hi ha gent de tots colors, en un marc

Al 1954 Cristòfol Balsells, Tòfol, obria una casa de menjars al número 18 del carrer Pallars de Lleida

de convivència civilitzada garantit pels seus fogons. L'indret és una mena de microcosmos lleidatà, on s'aplega gent molt i molt diversa, tota la qual comparteix, però, uns principis ideològics fonamentals: la passió per menjar i beure bé, amb productes de confiança, un servei eficaç i ràpid i una sensació permanent de familiaritat i autenticitat, allò que només tenen els llocs amb anys a l'esquena, capaços de continuar sent acollidors i casolans.

TÉ UNES ANXOVES EXTRAORDINÀRIES, no gens salades, que els àngels hi canten, una amanida verda que entra pels ulls i una truita amb carxofa, primeta, insuperable, o bé esqueixada, al costat de musclos, escopinyes, gambes i escamarlans, tot a la planxa, com el calamars o la sèpia. I verdura bullida, per a qui no vulgui anar tan fort, al costat d'uns caragols amb samfaina un puntet picantons, cigrons amb ou dur i xoriço roig, amb un sofregit de ceba i tomaca, i una llonganissa gloriosa, de dimensions arrogants, amb tomaca freda, o bé un bon filet o un plat de tripa. Ara hi ha un cuiner nou que diuen que fa un tàrtar magnífic. Com en són també els pastissos, fets a casa, i els bons vins de la terra, amb una varietat envejable de Costers del Segre. El Tòfol no és un restaurant de menjafestucs, ni de mitges cerilles, sinó de gent menjaire que sap apreciar, encara, allò que és excel·lent, el goig pels bons productes, ben cuinats, ben presentats, ben servits i, això ja és cosa del client, ben compartits. Per això t'hi trobes la ciutat, la comarca i, a cops, gent del país sencer. Menjar a cal Tòfol bé val una escapada a Lleida...

Què he dit malament?

Ramon Solsona

Escriptor

Vaig coincidir a RAC1 amb la directora de *Cavall Fort*, Mercè Canela. En el transcurs de l'entrevista, Canela va dir que la conjuntura actual remet als objectius de 1961, quan enfortir el català era un tasca urgent. *Cavall Fort* ho ha fet amb excel·lència. El lingüista Albert Jané va ser-ne director durant una pila d'anys i va posar els cinc sentits a fixar un model de llengua genuïna, planera, rica, correcta sense que la mà del corrector desvirtués la naturalitat. És una posició sensata entre els que diuen que la llengua pertany al poble i no hi ha més realitat lingüística que la del carrer, i els elitistes que consideren que el poble fa malbé la llengua i només l'autoritat acadèmica garanteix la genuï-

Sóc contrari a les actituds que censuren sistemàticament la parla col·loquial

ïnitat i la correcció. La dialèctica entre descurança i interdicció és comuna a totes les llengües, però aquí es planteja amb el dramatisme de la supervivència de l'idioma.

Sóc contrari a les actituds que censuren sistemàticament la parla col·loquial. M'estimo més incloure a la millora i a la neteja amb esperit positiu que semblar complexos de culpabilitat entre els parlants. Sóc més exigent, en canvi, amb les persones que tenen el privilegi d'expressar-se a través dels mitjans, que és on avui es cou la llengua real. També a RAC1 he coincidit en diverses ocasions amb el president Jordi Pujol. Una vegada, en acabar l'entrevista que li havia fet Jordi Basté, em va preguntar amb certa vehemència: "Què he dit malament?" Em va sorprendre el propòsit d'esmena d'una persona que té un bon domini de la llengua. També em va preguntar: "Vostè creu que la gent sap què vol dir xaragall?" És una paraula que fa servir molt per la imatge (és el regueró que forma l'aigua de la pluja en un terreny inclinat), però li vaig respondre que avui no és gaire coneguda. La reacció de Jordi Pujol va ser la contrària d'allò que és més habitual. Va dir: "Doncs l'he de fer servir més." Justa la fusta.

LA
PUNXA
D'EN
JAP

Joan
Antoni
Poch

